

Voorstellen Di Rupo voor BHV en Brussel

Een kritische analyse

De voorstellen van Elio Di Rupo lijken zwaar nadelig voor Vlaanderen, schadelijk voor de goede werking van onze democratische rechtsstaat en voor de kredietwaardigheid van dit land. We telden een 20-tal Vlaamse toegevingen (gaande van de zwaarste tot kleinere) tegenover slechts één reële Franstalige toegeving! Een grote helft van de Vlaamse toegevingen zijn nieuwe toegevingen; een kleine helft zijn voortzettingen van bestaande discriminaties van Vlamingen. Dat aan geen enkele van deze verholpen worden wijst op een zorgwekkende zwakte van de Vlaamse onderhandelaars.

Hieronder geven we meer informatie over die voorstellen, en de redenen waarom we die zo nadelig vinden. In het vet staan de problematische delen van die voorstellen; in gewone tekst onze nota's. Ieder kan dan zelf oordelen. Noteer dat deze analyse niet slaat op de volledige nota Di Rupo, maar vooral op de kernelementen van de recentste voorstellen voor BHV en Brussel.

Voor nadere informatie, contacteer Rudi Dierick (0494 / 58/78.65 of op rudi.dierick@gmail.com).

Thematische Analyse

Hier onderzoeken we één na één de verschillende voorstellen van Di Rupo voor BHV en Brussel.

BHV

Dit wetsvoorstel (...) voorziet voor de verkiezing van de Kamer van volksvertegenwoordigers in de instelling van drie kieskringen in de voormalige provincie Brabant die zoals elders in het land samenvallen met de provinciegrenzen: een kieskring Vlaams-Brabant en een kieskring Waals-Brabant, en een specifieke kieskring Brussel-Hoofdstad (...).

De kiezers in de faciliteitengemeenten hebben “de keuze een stem uit te brengen hetzij voor een lijst van de kieskring Vlaams-Brabant hetzij voor een lijst van de kieskring Brussel-Hoofdstad”.

- Positief is dat voor de eentalig Nederlandstalige gemeenten BHV gesplitst wordt.
- Negatief, en zwaar nadelig is dat er zes uitzonderingen voorzien worden en dat geen splitsing is voorzien voor het taalgebruik in gerechtelijke zaken. De bestaande voorrechten van de Franstaligen in Halle-Vilvoorde worden integraal behouden en gegarandeerd.
- Het consensusvoorstel van de Vlaamse partijen kende apparentering tussen de hoofdstad en Vlaams-, resp. Waals-Brabant (zoals het nu ook is). Dit laat Di Rupo vallen. Dat verzwakt de Vlaamse stemmen in Brussel enorm: alle Vlaamse partijen zouden dan waarschijnlijk onder de kiesdrempel blijven (waardoor elke stem erop een verloren stem wordt), of ze worden gedwongen om zich te onderwerpen aan de Franstalige eisen op ‘eenheidslijsten’.
- In deze voorstellen krijgen de Franstaligen een extra veto op alle toekomstige veranderingen doordat deze regelingen niet meer aan een gewone meerderheid onderworpen zijn, maar aan een bijzondere meerderheid.

- Terzijde: de bestaande discriminaties van Vlamingen in Waalse faciliteitengemeenten zouden onaangetast blijven in deze voorstellen!

+/-? Dit ene voorstel bevat drie zware Vlaamse toegevingen en slechts één Franstalige toegeving.

Geschillen

Het Grondwettelijk Hof zal voortaan als enige instantie bevoegd zijn om, op rechtstreekse vordering, de vernietiging of schorsing uit te spreken van alle normen (decreten, reglementen) en administratieve handelingen die een schending inhouden van de waarborgen, juridische regelingen en taalrechten die van toepassing zijn in de faciliteitengemeenten.

- Nu geniet de Vlaamse overheid integraal de voorgedij, en is een eentalig Vlaamse kamer van de Raad van State bevoegd. Dit wordt vervangen door een tweetalige kamer van het Grondwettelijk Hof. In het Grondwettelijk Hof kan, in één jaar op twee, de Franstalige voorzitter dan nog de doorslag geven! Dit is een dubbele en niet-geringe Vlaamse toegeving.

+/-? Dit voorstel bevat een dubbele Vlaamse toegeving en geen enkele Franstalige.

Financiering Brussel

De hoofdstedelijke en grootstedelijke functie van Brussel confronteert de Brusselse instellingen met grote uitdagingen (...) Daarom is een verhoging van de specifieke financiering aangewezen. Te dien einde wordt voorzien in een progressieve herfinanciering ten belope van 461 miljoen euro tegen 2015.

- Dit wordt door alle partijen en waarnemers geïnterpreteerd als een bijzonder grote toegeving aan de Franstaligen. Zij krijgen hun allergrootste eis ingewilligd, maar nergens in de voorstellen van Di Rupo krijgen de Vlamingen één grote eis ingewilligd.
- Meerdere experts menen dat de reële extra gelden voor Brussel nog veel hoger zullen liggen dan die 461 Mio. Daarbovenop zouden bijvoorbeeld bepaalde uitgaven die nu onder Beliris vallen, naar de federale overheid verschuiven.
- Tegelijk merken experts zoals prof. Mathijs, prof. Vuchelen, prof. Van Velthoven, Vives, Voka e.a. op dat er geen enkele ernstige, onafhankelijke analyse is uitgevoerd van de reële lasten en lusten van de hoofdstedelijke functie.
- De huidige 125 miljoen euro v/h Beliris-fonds zouden permanent verankerd worden in de financieringswet waardoor dit gebetonneerd wordt, terwijl dat nu elk jaar een akkoord vereist. Daardoor krijgt de keuze van de huidige politieke meerderheid een groter gewicht dan de eventueel andersluidende voorkeuren van toekomstige meerderheden.
- Di Rupo weigert hierbij ook dat het hoofdstedelijk gewest zou doen wat alle internationale autoriteiten vragen, namelijk ernstige structurele hervormingen en stevige besparingen op de kosten van de openbare administratie en de bestuursinstellingen zelf.
- Di Rupo weigert dat de bemoeienissen van het hoofdstedelijk gewest in gemeenschapstaken moeten ophouden. Denk aan gewestgeld voor scholen en kinderopvang (beide zuivere gemeenschapstaken). Door dat mechanisme moeten de Vlaamse belastingbetalers zo'n 65% van het extra geld voor Brussel ophoesten, maar krijgen de Vlaamse initiatieven in Brussel slechts enkele procenten toebedeeld (0, 5 of 20% al naargelang de post).
- Noteer dat één gewest hierbij wel zal kunnen genieten van een pendelaarsdotatie, maar de andere twee niet. Gezien redelijk grote aantallen Waalse en Brusselse pendelaars naar Vlaamse gemeenten komen werken is dit een extra nadeel voor Vlaanderen!

+/-? Dit voorstel is disproportioneel op het wanstaltige af: een 5-tal zware Vlaamse toegevingen vs. 0 Franstalige. Het is ook ondemocratisch, want strijdig met het gelijkheidsbeginsel, en schadelijk voor goed bestuur. Kortom, "Extra geld vragen voor Brussel zonder enige aanzet te geven tot een beter bestuur, is niet aanvaardbaar. ... Als Brussel niet ook de hoofdstad van de Vlamingen wil zijn, en daar niets wil voor doen, moet het hen ook niets komen vragen. Zeker geen geld." (Guy Tegenbos in DS van 11/08/11).

Taalgebruik randgemeenten

(...) stellen de diensten die afhangen van de zes randgemeenten evenals hun OCMW, de oproepingen, briefwisseling en administratieve documenten op in het Frans, gedurende een periode van zes jaar te rekenen van het verzoek dat in die zin is gedaan door de betrokkenen

- Dit voorstel lijkt op het eerste zicht 'redelijk' en een vereenvoudiging van de procedures. Het komt evenwel neer op een ernstige toegeving. Vooral het niet-uitdovende karakter van dit voorstel neemt een reële aanmoediging voor de Franstaligen die wonen in 'de zes' Vlaamse gemeenten met faciliteiten rond Brussel om Vlaamse instellingen te respecteren weg.
- Dat komt inderdaad ook neer op een talentelling en dat is verboden.
- Daarnaast voorziet Di Rupo geen waarborgen tegen de bestaande discriminaties van Vlamingen in die zes gemeenten. Vlaamse verenigingen krijgen nu geregeld geen of een merkkelijk minder goede toegang tot gemeentelokalen. Vlaamse gemeentescholen worden al eens moedwillig slecht bestuurd (waardoor leerlingen er weglopen) en Vlaamse patiënten stoten er soms op eentalig-Franstalige nooddiensten (van Brusselse ziekenhuizen). In geen van de bedoelde zes faciliteitengemeenten zijn er gevallen bekend van het omgekeerde, zijnde manifeste discriminatie van de Franstaligen.
- De bedoelde gemeenten doen er voorts ook minder beroep op bepaalde subsidies van de Vlaamse overheid (omdat ze dan een correcte dienst in het Nederlands moeten aanbieden wat ze zo weinig mogelijk doen). Dit leidt tot een benadeling van de inwoners, vergeleken met die in alle andere Vlaamse gemeenten. Ook tegen deze discriminatie zijn geen maatregelen voorzien.

+/-? Het wegnemen van de burgerplicht om de bevoegde hogere overheden integraal te erkennen lijkt ons extreem schadelijk voor het vreedzaam samenleven in deze gemeenten. Met name de Franstalige hard liners krijgen hier hun zin. Die Franstaligen die wel integreren in Vlaanderen en het Nederlands respecteren worden hier misprezen, net zoals de oorspronkelijk Vlaamse bevolking van deze gemeenten. Dit is een zware verzwakking van de Vlaamse voogdij en een grote stap naar annexatie. En dat in 2011, 66 jaar nadat in heel (het democratische deel van) Europa respect voor grenzen en erkende instellingen tot norm verheven werd!

De burgemeesters

Als de gewestelijke autoriteit weigert, zal de kandidaat-burgemeester die niet is aangewezen, de mogelijkheid hebben om rechtstreeks beroep in te stellen bij het Grondwettelijk Hof, dat binnen een termijn van 120 dagen een uitspraak doet over het beroep (...) Als het beroep gegrond wordt verklaard, wordt de kandidaat-burgemeester van rechtswege benoemd.

- Gezien de gepolitiseerde en taalkundig paritaire samenstelling van het Grondwettelijk Hof en het feit dat het één jaar op twee een Franstalige voorzitter met doorslaggevende stem heeft lijkt dit een open deur om de kandidaat-burgemeesters in hoge mate te onttrekken aan elke reële voogdij van de Vlaamse overheid.

- In een normale rechtsstaat verkrijgt een klager zijn voordeel pas na een (gunstige) uitspraak ten gronde in eerste aanleg (en dikwijls pas na een uitspraak in beroep). In dit voorstel verkrijgen klagers echter op een extreem snelle wijze volledig genoegdoening! Dit is een aantasting van de voogdij van de uitvoerende macht. Een handvol Franstalige politici krijgt daarmee een voorrecht dat nergens anders in de democratische wereld bestaat.

+/-? Dit voorstel plaatst Franstalige kandidaten de facto boven de wet bij hun aanstelling. Een deel van het normale toezicht door de voogdijoverheid wordt door Di Rupo in praktijk buiten werking gesteld. Wij kunnen ons niet inbeelden dat de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement zo'n grove aantasting van hun bevoegdheden zouden toelaten.

Constitutieve autonomie

De constitutieve autonomie wordt ingevoerd ten gunste van de Duitstalige Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest. In het Brussels Hoofdstedelijke Gewest zal ze in werking kunnen worden gesteld overeenkomstig de regels voor de stemming bij bijzondere meerderheid.

- Alle waarnemers interpreteren dit als een duidelijke toegeving van Vlaamse zijde.
- De spelregels in Brussel (en met name de afgezwakte dubbele meerderheid waarbij slechts één derde van de leden van elke taalgroep uit het Brusselse parlement een besluit moeten goedkeuren) bevoordelen de Franstaligen. Immers, als slechts één derde van de Franstaligen iets zouden goedkeuren, dan kan de helft niet behaald worden, zelfs niet als alle Vlaamse verkozenen het zouden goedkeuren. Het veel hogere aantal Franstalige verkozenen leidt dus in de praktijk tot verschillende reële quorums voor de beide taalgroepen!
- Daardoor ontstaat er een onevenwicht in de reële machtspariteit. De Franstaligen proberen de positie van de Vlamingen verder af te bouwen, maar ze willen hun voorrechten op nationaal niveau behouden. Dat getuigt van kwade trouw!
- Noteer dat die voorrechten van de Franstalige minderheid op nationaal vlak extreem groot zijn. Nergens anders in de wereld bestaan vergelijkbare grote, laat staan even grote en zekere geen grotere privileges voor een minderheid.
- Enkele Vlaamse partijen en organisaties vroegen in ruil voor de eventuele constitutionele autonomie er sterkere waarborgen tegen de bestaande discriminaties van de Brusselse Vlamingen, dat de oorspronkelijke dubbele meerderheid hersteld wordt en dat er een evenredige inspraak zou voorzien worden alle Belgen (met speciale meerderheid) op alle middelen voor de hoofdstedelijke functie. Di Rupo weigert elk van deze waarborgen en voorziet geen betere alternatieven.
- Dit voorstel ligt volledig in de lijn van de Franstalige voorkeur (nl. drieledige federalisering met drie gelijkwaardige gewesten en het behoud van sterk unitaire financiering en van omvangrijke niet-omkeerbare transfers naar de Franstaligen). Het respecteert nergens het klassieke compromis met een evenwicht tussen gewesten en gemeenschappen. Het komt nergens tegemoet aan de Vlaamse voorkeur voor een billijke inspraak van de twee grote gemeenschappen in het bestuur van de hoofdstad. Dat ondergraaft de rol van Brussel als brug en ontmoetingsplaats tussen de gemeenschappen in hoge mate.

+/-? De constitutieve autonomie is niet het belangrijkste aspect, maar het is wel zorgwekkend dat de Franstaligen hierbij proberen om de bestaande inspraak van de Vlamingen te neutraliseren. Politiek was de positie van de Brusselse Vlamingen binnen het BHG altijd gekoppeld aan de positie van de Franstaligen in het federale België. Vandaag zijn de Brusselse Vlamingen een numeriek kleinere maar evenwaardige partner, met het voorliggende voorstel worden zij gewoon een beschermde minderheid.

Het is uitermate symbolisch dat Di Rupo in zijn voorstellen niet meer dat Brussels-Belgisch evenwicht erkent, maar plots een parallel tussen rechten van Brusselse Vlamingen en Franstaligen in het Vlaams gewest voorop stelt. De vlag dekt hier nauwkeurig Di Rupo's lading. De Vlaamse onderhandelaars die zich door deze zware degradatie zouden laten verleiden, zullen bij de eerste gelegenheid de rekening gepresenteerd krijgen van de kiezers.

Metropolitane gemeenschap

Nauwe samenwerkingsverbanden tussen Brussel en zijn hinterland (...) Om die samenwerking actief te promoten, zal een grootstedelijke gemeenschap gecreëerd worden (...) De vertegenwoordigers van de gewestregering zullen er in zetelen (...)

- Heel dit concept is nog hoogst onduidelijk, en dus sowieso nu te mijden.
- Ten gronde: samenwerking tussen Brussel en zijn omgeving is noodzakelijk en is in het voordeel van iedereen, maar daar zijn geen nieuwe instellingen voor nodig. De gemeenschappen, gewesten en provincies beschikken over eigen structuren om deze klus te klaren, in samenwerking met de sociale partners. Met het voorliggende voorstel ontstaat een nieuwe structuur met een eigen administratie, een eigen budget, ongetwijfeld ook politieke benoemingen enz.
- Gevaarlijk is de mogelijkheid voor afzonderlijke gemeenten om te kunnen toetreden.
- Veel erger is dat het stinkt naar de pogingen tot een feitelijke uitbreiding van Brussel. Zo wordt het overigens nu al voorgesteld door veel waarnemers en zelfs door nogal wat Franstalige politici.

+/-? Voor het weinige dat er nu al van gezegd kan worden, is dit ontegensprekelijk een toegeving van de Vlamingen. Guy Tegenbos in DS van 11/08/11: "Een 'metropolitane gemeenschap' instellen is een schitterend idee, maar niet als achter de rug al wordt gezegd dat dit maar een omweg is om Brussel uit te breiden".

Mobiliteit

De bijzondere wet bepaalt dat een op- of afrit van de Ring rond Brussel niet gesloten noch onbruikbaar gemaakt kan worden, zonder de voorafgaandelijke toestemming van de drie gewesten.

- Zoals DS correct opmerkte (11/08/11) is dit een zoveelste eenzijdige regeling met privileges voor de Franstaligen! "'Waar is de wederkerigheid?', vraagt men zich aan Vlaamse kant af. Wallonië en Brussel krijgen een veto als Vlaanderen op- of afritten wil sluiten, maar Vlaanderen mag niet verbieden dat Brussel sommige tunnels afsluit, geheel, noch deels (door beperking van het aantal rijstroken tot 1).
- Hierbij mogen we evenmin vergeten dat andere voorstellen van Di Rupo voorzien in een zware minorisering van Vlaanderen in het beheer van de spoorwegen. Via de NMBS doordat daarin de drie gewesten impliciet min of meer op gelijke voet worden gezet, en via het GEN omdat dat qua bestuur dan waarschijnlijk neerkomt op een machtig Brussels blok (onder controle van de Franstaligen) met wat Vlamingen van dienst uit de Vlaamse rand erbij.
- De eis vanuit Vlaamse hoek voor een evenredige samenstelling van de Raad van Bestuur van de NMBS (en waarbij Vlaanderen dan, evenredig met het aandeel Vlaamse reizigers en vracht, 2/3 van de zetels zou mogen leveren) werd genegeerd.

- Analooq voorziet de nota Di Rupo geen enkele rechtzetting van de bestaande scheefftrekking in de investeringen (nu krijgt het Waalse gewest 40% van de NMBS-investeringen en het Vlaamse 60%; vanuit economisch opzicht is dus een inferieure allocatie van investeringen; optimale zijn evenredig met de omzet).

+/-? Dit voorstel is gewoon te belachelijk om ernstig te worden genomen.

Taalwetgeving Brussel

Taalwetgeving Brussel / Gewestelijke diensten

DS (11/08/11): “De bepaling dat niet ieder personeelslid maar wel elke dienst tweetalig moet zijn, blijft behouden. Er komen ‘vaste’ taalkaders in plaats van taalkaders die variëren naargelang het werkvolume. Het huidige gemiddelde voor de Nederlandstaligen is 28 procent. Wouter Beke hield het op 30 procent, Di Rupo wil dat verankeren op 20 procent.”

Taalwetgeving Brussel / Spoeddiensten ziekenhuizen, brandweer en ambulances

DS (11/08/11): “Altijd en overal moet de tweetaligheid van de dienst verzekerd zijn, dus er moet altijd minstens één arts en één verpleegkundige van elke taalrol aanwezig zijn. De afgezwakt versie luidt: één arts en verpleegkundige met een taalbrevet. Voor de ambulances zou individuele tweetaligheid geëist worden voor ‘een bepaald percentage’ van het ‘operationeel personeel’. De Vlaamse oppositie ziet een vooruitgang tegenover de werkelijkheid, maar vreest voor de naleving van de regels.”

Taalwetgeving Brussel / Gemeenten

DS (11/08/11): “Er wordt afgestapt van de tweetaligheid van elke ambtenaar, de tweetaligheid van de dienst volstaat. Voor het leidinggevend niveau zou de verdeling 50/50 zijn. Op een lager niveau moet elke taalgroep tenminste 25 procent van de dienst uitmaken. Als het kader voor een rol onvoldoende (75 of 50 procent) is ingevuld, mag geen personeel van de andere taalrol nog benoemd worden. De tweetaligheid van het personeel wordt daarmee verlaten, vinden de N-VA en Vlaams Belang. Die laatste partij spreekt zelfs van een capitulatie voor de jarenlange boycotacties van de Franstalige Brusselaars in de gemeenten.”

Globale commentaren voor de taalwetgeving:

- De huidige taalwetgeving is, zowel federaal als Brussels, gebaseerd op het beginsel van de openbare orde, dat primeert op het beginsel van de continuïteit van de dienst. Ook hier kiest Di Rupo voor het Franstalige standpunt dat in Brussel het principe van de continuïteit van de dienst wil laten primeren op dat van de openbare orde. Omwille van de “openbare orde” konden een aantal ‘federale’ Vlamingen, niettegenstaande een betere rangschikking, niet definitief benoemd worden, aangezien de betrokken functies, rechtens de taalwetgeving (van openbare orde), aan Franstaligen toekwamen.
- Federaal werd ter zake de continuïteit van de dienst uiteraard nooit ingeroepen door de Franstaligen. In Brussel werd de continuïteit van de dienst permanent ingeroepen om quasi uitsluitend Franstaligen te benoemen op het lokale niveau. Nu wenst Di Rupo, uitsluitend voor Brussel en dus niet voor het federale, het beginsel van de openbare orde opzij te zetten: dan kunnen de Brusselse plaatselijke besturen en vzw’s nog meer arbitrair optreden, in naam van de “continuïteit van de dienst”.
- De voorliggende voorstellen (Di Rupo met correcties) voorzien geen enkele mogelijkheid tot resultaatgericht ingrijpen tegen de bestaande grootschalige inbreuken.

- Di Rupo wenst daarbij blijkbaar ook de benoemingen bij de politie te betrekken: hij wil dat het gewest een sterkere rol krijgt op het vlak van opleiding en rekrutering van politie-agenten in de Brusselse politiezones.
- Er wordt totaal niets voorzien tegenover de gekende zware inbreuken op de huidige taalwetgeving. De door Rudy Demotte toegegeven discriminaties van Vlamingen in teveel Brusselse ziekenhuizen kunnen hierdoor niet aangepakt worden.
- Het zal nog altijd kunnen voorkomen dat eentalig Franstalige urgentieploegen naar eentalige gemeenten in het Nederlands taalgebied uitgestuurd worden.

+/-? Globaal zien we hier een groot aantal behoorlijk verregaande Vlaamse toegevingen! Guy Tegenbos vat het goed samen (DS van 11/08/11): “De wettelijke politieke bescherming van de Vlamingen in Brussel aftakelen kan niet door de beugel. De afzwakking van de taalrechten van de Vlamingen in Brussel, in ruil voor vage beloften, ook niet.”

Tweetalige lijsten voor de Gewestverkiezingen

Nu zijn tweetalige lijsten verboden bij de gewestverkiezingen in Brussel. Di Rupo wil die waarborg op de Vlaamse vertegenwoordiging echter doen springen.

- Dit mechanisme is zonder de minste twijfel nadelig voor de Brusselse Vlamingen. Prof. Van Velthoven stelt: “Als het verbod op tweetalige lijsten wordt opgeheven bij de gewestverkiezingen, dreigt een herhaling van de FDF Flamands de service, met gevolgen naar de VGC en zo ook naar de GGC”
- Niet alleen zullen de Franstalige zusterpartijen beslissen welke Flamands de service er op de lijst komen, en onder welke naam, maar mag men ook vrezen voor andere constructies, want de bedoeling is duidelijk: het Vlaamse element moet uit Brussel geschrapt worden.
- Binnen de Vlaamse partijen zorgt dit ook voor een grote machtsverschuiving (door de invloed van de Franstaligen in het geval van tweetalige lijsten) van die politici die meest de Vlaamse autonomie en belangen verdedigen (tegen de agressie van Franstaligen), naar diegenen die dat het minste doen.
- Er is geen enkele goede reden, vanuit oogpunt van goed bestuur of democratische regels, om éézijdig waarborgen voor Vlamingen af te bouwen, zeker bij gelijktijdig behoud van de veel sterkere waarborgen voor Franstaligen op nationaal vlak, en die wel aantoonbaar schadelijk zijn voor zowel democratie als goed bestuur. Het zijn net die blokkeringsmogelijkheden op nationaal niveau die het bestuur van het land zo extreem bemoeilijken.

+/-? Het toelaten van tweetalige lijsten is een manifeste toegeving van de Vlamingen en een verdere versterking van de nu reeds aanzienlijke privileges voor de Franstalige partijen.

Aanvullende analyse

Samenvallende verkiezingen federaal, regionaal, Europees

Bij samenvallende verkiezingen worden de deelstaten verplicht om hun verkiezingen op dezelfde moment te laten doorgaan als de federale (en de Europese) verkiezingen. Ze zouden een stukje constitutieve autonomie moeten afstaan aan de federale wetgever. Daarbij zouden, in de gangbare voorstellen, indien er vervroegde verkiezingen moeten plaatsvinden, deze gevolgd worden door een

ingekorte legislatuur, nl. tot de volgende Europese en federale verkiezingen. Daardoor worden wee verkiezingen voor eenzelfde parlement in pakweg één jaar mogelijk worden.

- De Vlaamse beweging en de overtuigd Vlaamsgezinde partijen hebben zich daartegen altijd verzet. Ze oordeelden dat dit de reële politieke autonomie van de deelstaten teveel zou beperken, dat het met name alle regeringsonderhandelingen in één zak zou steken.
- Dat zou ook die partijen die beschikken over een zusterpartij aan de overzijde van de taalgrens bevoordelen. Door de gekende praktijk van 'koppelverkoop' in de vorming van de regeringen proberen zij, met redelijk succes, steeds in alle regeringen te zetelen, nationale en 'samen' in de deelstatelijke. Samenvallende verkiezingen benadelen dus de overtuigd Vlaamsgezinde partijen omdat zij geen Franstalige zusterpartij hebben. Deze regeling is dus niet neutraal ten opzichte van de partijpolitieke voorkeuren.
- Een bijkomend nadeel is dat ze leidt tot een verdere verzwakking van de democratische controle door de burgers op de regering. Indien deze zwaar flatert, krijgen de burgers minder kansen om via verkiezingen een machtswisseling door te drukken.
- Het is natuurlijk geen toeval dat we bij de hardste voorstanders van samenvallende verkiezingen alle harde tegenstanders van meer Vlaamse autonomie vinden.

+/-? Samenvallende verkiezingen lijkt een ordinair trucje van (aarts)conservatieve krachten die alles unitair willen behouden door de inspraak van de kiezers te beperken. Dat is dus politiek van de oude stempel, het tegenovergestelde van de democratische ontvoogding van het volk.

Federale kieskring

De federale kieskring, ook 'unitaire kieskring' genoemd, is een regeling voor de nationale verkiezingen en eventueel voor de Europese, waarbij alle of een deel van de verkozenen aangeduid worden via een unitaire lijst waarop de burgers in heel het land kunnen stemmen.

- De bezwaren tegen deze regeling lopen enigszins parallel met die tegen samenvallende verkiezingen, hoewel het om twee verschillende en van elkaar losstaande zaken gaat.
- Meer specifiek valt op dat alle voorliggende voorstellen voor zo'n unitaire kieskring geen echte eengemaakte kieskring voorzien. Ze reserveren namelijk vaste aantallen zetels voor de twee grote gemeenschappen! Zelfs als, bij wijze van voorbeeld, alle Vlaamse kiezers op Franstalige lijsten zouden stemmen, dan nog zal dat het aantal zetels (te begeven in zo'n unitaire kieskring) voor de 'afgekeurde' partijen niet verlagen!
- We gaan niet in op de vele feitelijke fouten en redeneerfouten in de argumentatie pro unitaire kieskring. Peter De Roover, Matthias Storme en anderen deden dat al met verve.
- In deze voorstellen is het perfect mogelijk dat er veel meer Franstalige sympathiestemmen zouden gaan naar 'Vlaamse' kandidaten dan omgekeerd, waardoor het aantal zetels nodig voor één verkozenen in het Vlaamse college veel hoger zou liggen dan in het Franstalige college (nog meer dan nu al het geval is). Dat erodeert het fundamenteel democratische beginsel van één-man-één-stem zwaar.
- Het voorgaande effect zal nog een tweede belangrijke scheeftrekking veroorzaken: bij een gelijkblijvend aantal Vlaamse stemmen op de overtuigd Vlaamsgezinde partijen zal een groot aantal Franstalige sympathiestemmen zorgen voor een lager aantal overtuigd Vlaamsgezinde vertegenwoordigers binnen zowel de overtuigd Vlaamsgezinde partijen als ook bij de andere partijen. Deze regeling is dus politiek (en ideologisch) verre van neutraal.

- En dat is ook de openlijke bedoeling van de voorstanders ervan: zij willen nadrukkelijk de Vlaamsgezinde stem verzwakken!

+/-? De unitaire kieskring geeft Walen en de Franstalige Brusselaars directe inspraak in de verdeling van Vlaamse zetels, maar omgekeerd zo goed als niet. Een groot deel van de Vlamingen heeft in praktijk sowieso geen interesse en geen partijpolitieke mogelijkheid om hetzelfde te doen voor de Franstalige zetels. Ook deze regeling is dus schadelijk voor de democratie. Dat is net het tegenovergestelde van de democratische ontvoogding van het volk.

Ratificatie van het Europees minderhedenverdrag

De Franstalige partijen eisen dat Vlaanderen instemt met ratificatie van het Minderhedenverdrag. De Vlaamse regering en Vlaamse partijen hebben zich daar jarenlang tegen verzet. Er bestaat immers niet de minste overeenstemming over welke minderheden in aanmerking zouden moeten komen als 'nationale minderheid'. Er zijn, vanuit technisch en juridisch oogpunt, minstens drie grote problemen, hinderpalen voor zo'n eventuele ratificatie.

1. De Vlamingen stellen dat enkel de Duitstaligen zo'n minderheid zijn. Franstaligen eisen dat ook de Franstaligen in Vlaanderen in aanmerking komen. Maar de Franstaligen in Vlaanderen voldoen niet aan de (niet-bindende) criteria van de experts van Venetië.
2. De Franstaligen vragen bijkomende taalfaciliteiten in een veel ruimer gebied dan vandaag, namelijk in heel Vlaanderen, daar waar ze de bestaande faciliteiten niet respecteren voor de Vlamingen in Wallonië (geen scholen, geen tweetalig onthaal op gemeente, ...). Die eis is dus strijdig met het algemene rechtsprincipe van de noodzakelijke gelijke toepassing van rechtsregels op alle burgers.
3. De Franstalige eis is strijdig met vaste jurisprudentie, inclusief die van het hoogste hof.

Werken we deze problemen even verder uit.

- Sinds 1945 geldt in het democratisch deel van Europa een groot respect voor binnen- en buitenlandse grenzen. Dat is een 'Europees pacificatiebeginsel'. De eisen van de Franstalige partijen en van (vele maar niet alle) Franstaligen die zich in Vlaanderen vestig(d)en zijn daarmee tegenstrijdig. Franstaligen die Nederlands als openbare en officiële taal afwijzen en die faciliteiten willen uitbreiden, die vragen privileges die nergens anders in de Europese Unie gelden. Overal verwacht men respect voor de instellingen van de 'buren'.
- De eisen van de Franstalige hardliners staan ook haaks op het gelijkheidsbeginsel wanneer ze die voor hen opgeëiste rechten misgunnen aan Vlamingen in het Waalse Gewest. Vlaanderen subsidieert Franstalige scholen à rato van 10 M€ per jaar, maar Wallonië aanvaardde nooit één Vlaamse school! Vlaanderen erkende elke verkiezing van de Franstalige Christian Van Eyken in het Vlaamse parlement. De Franstaligen weigerden elke verkiezing van Vlamingen voor de Waalse Gewestraad. En zo zijn er nog voorbeelden.
- De rode draad is duidelijk: Franstaligen eisen rechten in het Vlaams Gewest die ze niet gunnen aan Vlamingen in Wallonië. Dat is strijdig met het gelijkheidsbeginsel, hypocriet en ondemocratisch. Als er faciliteiten zijn, dan moeten deze op gelijke wijze gelden in alle taalgebieden van het land, dus gebeurlijk ook ten voordele van Vlamingen.
- De Franstalige argumentatie verzwijgt eveneens dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens al sinds 1968 dat respect voor de instellingen (waaronder taal en territorium) verdedigt. Franstaligen eisten toen dat Franstalige scholen in Antwerpen, Gent, ... evenveel subsidies moesten krijgen als Nederlandstalige. Die eisen werden echter afgewezen. Het Hof

oordeelde dat de Franstaligen die in het Vlaamse Gewest wonen er ook de officiële taal en het territorium van moeten respecteren.

- De toen en nu grondwettelijke voorziene beperkte faciliteiten in een aantal gemeenten leken het Hof klaarblijkelijk voldoende. Het wees elke feitelijke uitbreiding daarvan over heel het Nederlandse taalgebied af. De actuele eis voor ratificatie op basis van de Franstalige definitie van 'nationale minderheid' is dus tegenstrijdig met de Europese jurisprudentie!
- Aansluitend moeten we ook opmerken dat de Franstaligen niet voldoen aan één van de vier voorwaarden die de Experten van Venetië voorop stelden, nl. aloude en vreedzame banden tussen de bedoelde minderheid en de overheid van wie ze erkenning vraagt. Er zijn gewoon geen vreedzame banden tussen representatieve organisaties van Franstaligen in het Vlaams gewest en de Vlaamse overheid! Integendeel, Franstaligen bekampten Vlaamse instellingen op grote schaal en hebben nooit erkenning gevraagd. Daarin verschillen ze van andere ethnisch-culturele minderheden die wel over zulke banden en erkenning beschikken.
- Ook ten aanzien van een tweede voorwaarde (het voldoende aantal) kan men stellen dat daaraan niet voldaan is. De Franstaligen in Vlaanderen vormen, volgens alle gekende indicatieve gegevens, immers slechts enkele procenten van de bevolking.
- Deze argumenten mogen ons niet doen vergeten dat de Franstaligen veel successen boekten in het overtuigen van de internationale gemeenschap. Via de Raad van Europa en allerlei overlegorganen scoren ze zwaar. Gelijk hebben is iets totaal anders dan gelijk krijgen!

+/-? Om deze redenen lijkt het ons totaal voorbarig dat er nu in regeringsonderhandelingen gesproken wordt van zo'n eventuele ondertekening. Mocht dat op lange termijn wel gebeuren, dan moet daarbij vermeden worden dat de vaste jurisprudentie niet omzeild en ontkracht zou worden door een miskennis van de 'best beschikbare criteria' op de bepaling van welke minderheden in aanmerking komen voor dat betwiste statuut. Elke eventuele ratificatie moet daarom gepaard gaan met een expliciete verklaring door België, net zoals bijna alle andere landen die reeds ratificeerden, van welke minderheden dat statuut moeten genieten. Dat kunnen enkel de Duitstaligen zijn. Een standvastige houding van alle democratische partijen, en verzet tegen de Franstalige agressie is noodzakelijk! Tegelijk bevat deze dreiging ook een sterke aansporing voor een veel assertiever en efficiënter integratiebeleid!

Aantasting van het gelijkheidsbeginsel

Wanneer we de voorstellen van Di Rupo overlopen dan valt op dat de bestaande 'zwakten' ten aanzien van het gelijkheidsbeginsel en flagrante inbreuken erop nog versterkt worden. Enkele voorbeelden:

- Franstaligen in 'de zes' krijgen omvangrijke rechten waarover Vlamingen nergens kunnen beschikken. Dat zijn dus voorrechten (privileges).
- Franstaligen in andere Vlaamse gemeenten met faciliteiten en in de eentalige gemeenten zonder faciliteiten in Halle-Vilvoorde behouden bepaalde voorrechten (in rechtspraak e.a.) die Vlamingen in Waalse faciliteiten gemeenten niet genieten.
- Het voorstel voor de financiering van het BHG zal de onomkeerbare en nooit democratisch gestemde transfers naar de Franse gemeenschap hoogstwaarschijnlijk nog verhogen.
- De waarborgen voor Vlamingen in Brussel (BHG) zullen nog sterker verzwakt worden dan nu en vergeleken met de waarborgen voor de Franstaligen op nationaal niveau.
- In het bestuur van, en het toezicht op de middelen voor de hoofdstedelijke functie, zijnde de openbare dienstverlening in Brussel die vooral alle Belgen én de internationale instellingen

ten goede komt, behouden de Brusselaars een disproportioneel grotere inspraak. Walen en inwoners van het Vlaamse gewest worden hierdoor gediscrimineerd.

- De unitaire kieskring geeft Walen en de Franstalige Brusselaars directe inspraak in de verdeling van de Vlaamse zetels, daar waar een groot deel van de Vlamingen sowieso geen interesse heeft, en ook geen partijpolitieke mogelijkheid om hetzelfde te doen voor de Franstalige zetels.
- Tweetalige lijsten in Brussel geeft de Franstalige Brusselaars in elke partij een directe grote inspraak in de keuze van welke Vlamingen op verkiesbare plaatsen komen, daar waar de Brusselse Vlamingen over geen vergelijkbare inspraakmogelijkheid beschikken.
- Het hoofdstedelijk gewest zou een 'pendelaarsdotatie' krijgen, maar de andere twee gewesten niet. Nochtans ontvangt het Vlaamse gewest veel pendelaars uit de andere gewesten en gebruiken veel Waalse pendelaars naar Brussel Vlaamse wegen.

Het luik BHV+Brussel van de voorstellen van Di Rupo bevat dus talrijke nieuwe rechten voor de Franstaligen, maar geen nieuwe rechten waar ook Vlamingen in praktijk van kunnen genieten. Ook het Vlaamse en het Waalse gewest worden gediscrimineerd vergeleken met het Brusselse.

Luik BHV + Brussel onevenwichtig

Wanneer we de verschillende voorstellen van Di Rupo én de 'correcties Beke' daarop (geen goedkeuring van het Europees minderhedenverdrag, geen wijziging van het taalstatuut van de hoofdstad Brussel, geen tweetalige lijsten voor de Brusselse verkiezingen, geen invoering van een federale kieskring: DS 20.07.10) overlopen, dan vinden we slechts één matige stap vooruit voor de Vlamingen (namelijk afbouw van een deel van de bestaande en éénzijdige voorrechten van Franstaligen in de eentalige gemeenten van Halle-Vilvoorde), tegenover een 20-tal Vlaamse toegevingen aan de Franstaligen inclusief enkele kolossale strategische flaters zoals nu reeds extra gelden voor het hoofdstedelijk gewest toekennen, zonder de noodzakelijke (en mede door S. Vanackere bepleite) saneringen in het BHG.

Meerdere van die Vlaamse toegevingen zijn tegelijk ook aantastingen van fundamentele principes van de democratische rechtsstaat en goed bestuur, in casu

- Het gelijkheidsbeginsel dat veelvuldig en zwaar aangetast wordt (zie hierboven).
- De evenredigheid in rechten.
- De bestaande regelingen voor de taken en de financiering van het hoofdstedelijk gewest en vooral van de hoofdstedelijke functie zijn al bijzonder ingewikkeld. Dat wordt nog verergerd. Dat verzwakt het democratische toezicht door parlement en burgers nog meer.
- De zware inperking van voogdij over Franstalige kandidaat-burgemeesters in de zes (en hun onttrekken aan de normale voogdij van de hogere overheid). Ook het rechterlijk toezicht wordt verzwakt doordat ze al bij een ontvankelijke klacht volledige genoegdoening krijgen.
- Het vast toekennen van aanzienlijke financiële voordelen aan één gewest zonder dat de andere gewesten kunnen genieten van dezelfde middelen voor dezelfde taken.
- Voordelen voor het BHG op basis van éénzijdig en selectief toegepaste criteria, bijvoorbeeld een pendelaarsheffing die wel geldt voor Brussel, maar niet voor de andere gewesten, wat het Vlaamse gewest in praktijk zwaar benadeelt!

Financiële implicaties

We beperken ons hier tot de financiële implicaties van wat een eerste luik zou kunnen worden (BHV+Brussel). Wat zijn nu de directe, objectieve financiële implicaties van dit eerste luik?

1. De globale openbare uitgaven van België zullen met vele 100 Mio € per jaar stijgen. Het BHG krijgt namelijk een zware extra dotatie. Daarnaast zou de federale overheid uitgaven overnemen die nu door het BHG gedragen worden.
2. Mogelijk zullen de uitgaven van de Franse gemeenschap en van bepaalde Brusselse gemeenten daardoor licht dalen (gezien de bestaande mechanismen waarbij gewestgeld stiekem ten goede komt van aan taken van de gemeenschappen en lagere besturen). Gezien de gekende bestuurscultuur zal dit effect merkelijk kleiner zijn dan het eerste effect. Netto zullen de openbare uitgaven dus hoogstwaarschijnlijk stijgen met dezelfde orde van grootte als de extra middelen voor het BHG.
3. De voorstellen van Di Rupo bevatten (voor BHV+Brussel) verder geen andere maatregelen (zoals besparingen) met een direct en objectief financieel impact.
4. Meerdere waarnemers waar onder prof. Vuchelen merkten op dat zeker het Brusselse bestuur (BHG) nood heeft aan diepgaande saneringen en besparingen. Vanackere, Grouwels, Vanhengel en Smet stelden dat daarvoor grote ruimte bestaat. Dan het tegenovergestelde doen dan wat zo nodig is, dat geeft een negatief signaal aan de kapitaalmarkten en de EU. Het geeft voorts ook aan welke verdere voorstellen van Di Rupo we mogen verwachten. En dat oogt absoluut niet goed!

Door die waarschijnlijke verhoging van de globale openbare uitgaven, wordt het herstel van het financieel evenwicht bemoeilijkt. Dat zal op zijn beurt negatief bijdragen tot de kredietwaardigheid van België op de internationale kapitaalmarkten! Een tweede, kleiner negatief effect gaat uit van de financieringsregels die complexer worden (en meer discrimineren).

Ook indirect hebben deze voorstellen Di Rupo negatieve gevolgen. De voorgestelde permanente en kolossale injectie in het budget van het BHG zal, door de combinatie van de beperkte bestuurlijke hervormingen in dat gewest, waarschijnlijk bijdragen tot een verslechtering van de kwaliteit van de openbare dienstverlening en verhoging van de administratieve overlast.

Globaal besluit

Het luik BHV+Brussel in de voorstellen Di Rupo is, zelfs met de correcties Beke, extreem onevenwichtig: een klein 20-tal Vlaamse toegevingen versus 1 Franstalig toegeving. Het is schadelijk voor Vlaanderen en zijn legitieme belangen, én voor goed bestuur. Het geeft Franstalige burgers en politici in 'de zes' voorrechten die niet gelden in de andere faciliteitengemeenten, en waarvan de Vlamingen in Waalse gemeenten in de praktijk totaal niet kunnen genieten!

Dit luik brengt het Belgische compromis tussen gewesten en gemeenschappen zwaar uit evenwicht, in het nadeel van Vlaanderen. Het draagt ook direct bij tot een slechtere kredietwaardigheid van België en verergert bestaande discriminaties van Vlamingen.

Die voorstellen zijn eveneens strijdig met de Baert-criteria omdat ze de verdere ontvoogding van de Vlamingen zullen belemmeren en omdat ze hoogst disproportionele Vlaamse toegevingen bevatten. Kortom, Di Rupo heeft het bereiken van een compromis nog aanzienlijk bemoeilijkt met zijn recente éézijdige aanpassingen van de eerdere '*nationale consensus in wording*'. Dat staat haaks op de opties van de Vlaamse meerderheid.